Nr 58

Konstitutionsutskottets betänkande med anledning av framställningen 1972: 20 från riksdagens förvaltningsstyrelse om anslag på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 till Den inre riksdagsförvaltningen: Utredning om riksdagens hus m. m. jämte motion.

Ärendet

I detta betänkande behandlas framställningen 1972: 20 från riksdagens förvaltningsstyrelse och motionen 1972: 1913 av herr Wennerfors (m).

Framställningen

I framställningen hemställer förvaltningsstyrelsen om ett ytterligare reservationsanslag för budgetåret 1972/73 av 340 000 kr. för bestridande av beräknade ökade kostnader för arkitekttävlingen om riksdagens hus.

I fråga om motiveringen hänvisas till framställningen.

Motionen

I motionen 1972: 1913 hemställs: "att riksdagen i anledning av det formella fel som begåtts i samband med den nordiska arkitekttävlingen angående riksdagens hus på Helgeandsholmen uppdrar åt förvaltningsstyrelsen att pröva lämpliga åtgärder". I motiveringen gör motionären gällande att föreskriven anonymitet för de tävlande i den ifrågavarande arkitekttävlingen brutits genom visst av motionären påtalat förfarande. För närmare detaljer hänvisas till motionen.

Utskottet

Utskottet tillstyrker den av förvaltningsstyrelsen gjorda framställningen 1972: 20.

Vad gäller motionen 1972: 1913 har utskottet inhämtat att förvaltningsstyrelsen vid sammanträde den 29 november 1972 med anledning av innehållet i motionen och vissa tidningsartiklar beslutat inhämta yttrande från Svenska arkitekters riksförbund (SAR). Vad som anförts i motionen är således redan föremål för förvaltningsstyrelsens uppmärksamhet. I detta läge kan utskottet inte tillstyrka att riksdagen tar ett särskilt initiativ med anledning av motionen.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

att riksdagen

1. med bifall till framställningen 1972: 20 till *Den inre riksdagsförvaltningen: Utredningen om riksdagens hus m. m.* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 under fjortonde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 340 000 kr.,
2. förklarar motionen 1972: 1913 besvarad med vad utskottet anfört.

Stockholm den 6 december 1972

På konstitutionsutskottets vägnar
HILDING JOHANSSON

Närvarande: herrar Johansson i Trollhättan (s), Larsson i Luttra (c), Nelander (fp), fru Thunvall (s), herrar Ahlmark (fp), Mossberg (s), Werner i Malmö (m), Bergqvist (s), Fiskesjö (c), Karlsson i Malung (s), Schött* (m), Gustavsson i Ängelholm (s), Olsson i Sundsvall (c), Wictorsson (s) och Olsson i Edane (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

Särskilt yttrande

av herr Ahlmark (fp):

I april i år beslöt riksdagen anvisa ett tilläggsanslag för "utredningen om riksdagens hus m. m." av 215 000 kr. utöver de för budgetåret 1971/72 redan anslagna 314 000 kr. I maj i år beviljades ett anslag för 1972/73 för samma utredning med 580 000 kr. Nu, ett halvår senare, begär förvaltningsstyrelsen ytterligare 340 000 kr. för samma ändamål. Såvitt jag vet sade man ingenting i våras om att nya pengar skulle behövas under hösten för tävlingen om s. k. permanent riksdagshus.

Denna planering imponerar inte. Många utgifter har blivit mycket större än man trodde i våras. Riksdagen kan inte, på grund av gjorda åtaganden gentemot konsulter och andra, avvisa förvaltningsstyrelsens begäran. Men tyvärr kastas pengarna bort på ett projekt som är — eller borde vara — dömt från början. I riksdagen den 6 april 1972 sade jag när det förra tilläggsanslaget beviljades:

— — — Jag skulle också tro att en stor del av svenska folket säger nej till tanken att riva det förra riksdagshuset där demokrati och parlamentarism i Sverige en gång bröt igenom. Och mycket *måste* rivas eller radikalt byggas om på Helgeandsholmen för att på denna lilla ö få ett hus med de utrymmen som är nödvändiga för ett modernt och effektivt parlament. Det är ju till den ön som pristävlingen tyvärr är begränsad. Och med de snabbt växande kraven på sparsamhet i stat och kommun blir det nog svårt att motivera ett dyrt praktbygge för en riksdag som redan har väl fungerande lokaler mitt i stan. — — —

Nu ser vi hur majoriteten i prisnämnden vill riva det gamla riksdagshuset och bygga nytt på Helgeandsholmen. Detta förslag är förbluffande i sin okänslighet för stadsbilden. Det gränsar också till historisk vandalism i bristande hänsyn för den byggnad som var centrum när Sverige blev en parlamentarisk demokrati. Den onödiga pristävling, som vi nu tvingas bevilja ytterligare en tredjedels miljon kronor till, har främst visat det man redan visste; att riksdagen *inte* bör återvända till Helgeandsholmen. Det betonas också i ett särskilt yttrande till prisnämndens beslut av Nils Hallerby (fp) och Ola Ullsten (fp).

En bred folkmajoritet i Sverige avvisar troligen förslaget att riva det gamla riksdagshuset. Personligen hoppas jag att riksdagen under överskådlig tid kommer att ligga kvar vid Sergels torg och hänvisar till argumenteringen i debatten i kammaren den 6 april i år. Det kräver självfallet nya förhandlingar med Stockholms kommun. Ju förr man avvisar tanken på att riva, spränga och bygga sönder Helgeandsholmen desto bättre.

MARCUS BOKTR. STOCKHOLM 1972 720044